

IZVOARELE

Ziar de interes local al Primăriei Orașului Borsec

BORSECUL POATE FI VIZITAT ȘI VIRTUAL

foto: statiuneaborsec.ro

La câteva luni de la reluarea acțiunilor de digitalizare a obiectivelor și traseelor turistice din Borsec, proiectul a ajuns, cu succes, la final. În anul 2023, două proiecte au fost câștigate în acest scop de către Fundația Pro Borsec în parteneriat cu Primăria Borsec, ambele fiind finanțate de către Consiliul Județean Harghita. Împreună cu proiectul realizat în 2022, în acest moment sunt disponibile virtual 12 rute turistice.

Proiectul intitulat **Digitalizarea traseelor turistice din Borsecul de Sus și împrejurimi** a fost finanțat cu suma de 12.000 lei și cuprinde digitalizarea a 6 trasee turistice montane. Proiectul **Digitalizarea traseelor cicloturistice din stațiunea Borsec** a fost finanțat cu suma de 10.000 lei și cuprinde digitalizarea a 4 trasee cicloturistice și reamenajarea acestora cu indicatoare,

aportul propriu la aceste două proiecte fiind de 2540 lei. „Promovarea Borsecului este extrem de importantă pentru noi, iar realizarea tururilor virtuale reprezintă un pas important în acest sens” - a declarat primarul Mik József. El a subliniat că ultimii ani au arătat că orașul și regiunea pot deveni atrăgătoare pentru turismul intern. „Deschiderea centrului spa și balneo

Fontana a adus schimbări pozitive pe care le așteptăm. Desigur, este nevoie în continuare de diversificarea ofertei, deoarece dorim ca stațiunea Borsec să devină în viitor una dintre cele mai importante destinații turistice” - a menționat edilul.

Tururile virtuale sunt disponibile pe site-ul Primăriei: www.statiuneaborsec.ro

(continuare pe pagina 2.)

POSTUL CRĂCIUNULUI

PAGINA 3

CONSERVAREA LOCALITĂȚII DE CE ESTE IMPORTANTĂ IMAGINEA UNEI LOCALITĂȚI?

PAGINA 4

ROMAQUA GROUP
BORSEC

foto: romaqua-group.ro

**ROMAQUA
GROUP SA.**
ÎN CIFRE ȘI FAPTE

PAGINA 6

(continuare de pe pagina 1.)

Lista rutelor digitalizate

Proiectul Digitalizarea traseelor turistice din Borsecul de Sus și împrejurimi cuprinde digitalizarea a 6 trasee turistice montane cuprinzând și unele obiective de pe trasee, după cum urmează:

Traseul turistic nr. 2 - Borsec/Biroul de informare turistică (850 m) - Izvorul Străvechi (900 m) - Izvorul Pierre Curie (800 m) - Cetatea Bufnițelor (870 m) - retur și ale obiectivelor de pe traseu: Parcul Frăției, Parcul Millenium și Cetatea Bufnițelor;

Traseul turistic nr. 3 - Borsec/Biroul de informare turistică (850 m) - Făgetul (1.180 m) - Groapa Rotundă - 7 Izvoare (940 m) - Borsec/Biroul de informare turistică (850 m);

Traseul turistic nr. 4 - Borsec/Biroul de informare turistică (850 m) - Făgetul Mare

(1308 m) - Făgetul (1.180 m) - Borsec/Biroul de informare turistică (850 m);

Traseul turistic nr. 10 - Borsec/Biroul de informare turistică (850 m) - Muntele Dosul Bâtcii (1.000 m) - Capu Corbului (730 m) - Pârâul Cupelor (900 m) - Uzina de apă „7 Izvoare” - Borsec/Biroul de informare turistică (850 m)

Traseul Turistic nr. 11 - Borsec/Biroul de informare turistică (850 m) - Valea Nadăsa - Făgetul Mare (1308 m) - Culmea Mezovesti (1.269 m) - Vârful Țibra (1.307 m) - Casa Țifrei - Valea Bistricioarei (780 m) - Pârâul Cupelor (900 m) - Uzina de apă „7 Izvoare” - Borsec/Biroul de informare turistică (850 m)

Traseul Turistic Panorama.

Proiectul Digitalizarea traseelor cicloturistice din stațiunea cuprinde digitalizarea a 4 trasee cicloturistice și reamenajarea acestora cu indicatoare, după cum

urmează:

Circuit principal: Borsec - Pasul Creanga - Secu - Bilbor - Capu Corbului - Borsec. Traseul are o lungime de 53 km și pornește de la Centrul de Informare Turistic;

Circuit secundar: Borsec/ strada Nadăsa - pârâul Nadăsa - creasta Făget - DJ 174A - întoarcere Borsec, cu două variante de întoarcere în stațiune: varianta I - satul Secu - Pasul Creanga - Borsec; varianta II - Bilbor - Capu Corbului - Borsec.

Traseul Borsec - Pasul Chiozrezul Mic (1.250 m alt) - DJ 128 - Borsec;

Traseul Borsecul de Jos - Strada Cimitirului - Izvorul 10 - Centrul de informare turistică din Borsecul de Sus și retur.

Mulțumim Consiliului Județean Harghita pentru sprijinul acordat în dezvoltarea turismului în stațiunea Borsec.

Rédai Botond

DE 75 DE ANI PE PLANETĂ, DE 25 DE ANI LA BORSEC

Vineri, 13 octombrie, mi-am sărbătorit ziua de naștere împreună cu familia mea și cu cei apropiați, la restaurantul Palma. Aș dori să profit de această ocazie pentru a le mulțumi tuturor invitaților pentru florile minunate și dragostea care am primit-o, iar restaurantului pentru serviciile surprinzător de bune și frumoase.

În această zi specială, preotul reformat din Borsec a rostit o frumoasă rugăciune de bun venit ca introducere, iar apoi am continuat povestind cum, în urmă cu 25 de ani, când am fost pentru prima dată în Borsec, am avut parte de un minunat cadou.

În urmă cu 25 de ani, am venit cu cei doi fii ai mei într-o tabără ezoterică pentru 3 zile, dar am rămas 3 săptămâni, atât de fermecată am fost de acest loc. Un preot catolic din Ungaria, părintele Dombi, a vorbit, despre prezența lui Dumnezeu și a lui Iisus în viața noastră. Borsec a fost pentru mine “dragoste la prima vedere”. Când am coborât din autobuz, în anul următor, am avut sentimentul minunat că m-am întors acasă. Trei ani mai târziu, am vândut tot ce aveam în Oradea și m-am mutat aici definitiv. Prietenii și familia mea au fost surprinși de faptul că toată lumea se îndrepta spre vest după revoluție, iar eu spre est. De ce atât de departe? Le-am spus că nu găseam un oraș cu populație maghiară, cu o pădure de brazi și cu cele două elemente vitale: apa

foto: Borsi Gyöngyi

și aerul. Chiar și locuitorii din Borsec m-au privit cu suspiciune, întrebându-se ce era în neregulă cu mine de m-am mutat aici?

Am avut destule probleme cu autoritățile orașului, pentru că eram indignată că această frumoasă așezare este într-o stare atât de neglijată, deoarece Băile Tușnad și Sovata se dezvoltau. Am fost prezentă în mod regulat la ședințele consiliului și am acționat pentru a-i împiedica pe reprezentanții fabricii să își pună în aplicare planurile de distrugere a turismului. Am aflat despre licitația pentru Drumul Apelor, i-am informat pe consilieri, care au redis-cutat apoi bugetul, iar prima investiție a fost făcută: reconstruirea străzii pietonale.

Când s-a planificat declararea zonei ca zonă strict protejată am sunat-o pe nora mea din Oradea care mi-a spus la ședința de consiliu ce ar însemna punerea în aplicare a unui astfel de plan. Toată lumea a fost surprinsă că nu li se spusese acest lucru. M-am dus la București, iar cei de la Ministerul Turismului nici măcar nu știau de acest plan.

Am studiat 25 de ani, am predat 25 de ani, înainte de a începe să schimb lucrurile în Borsec. Mi s-a părut important ca tinerii să învețe și cânte și să danseze, cu ajutorul doamnei Moșneag Ilona, dar și prin reînființarea fanfarei. Am avut multe spectacole bune, de succes și am împărtășit cu adevărat multe experiențe.

Într-un an, chiar înainte de Crăciun, pe scenă au dansat membrii trupei de dans Tündérkert Virágai iar publicul, așezat pe scaune șubrede, și-a întors scaunele pentru a aplauda fanfara care cânta la celălalt capăt al sălii. Apoi l-am invitat pe scenă pe domnul Mik József, pe atunci viceprimar, ca să ne îmbrățișăm în semn că ne acceptăm unii pe alții așa cum suntem.

În concluzie, le doresc locuitorilor din Borsec multe îmbrățișări constructive și înfloritoare și le mulțumesc din suflet că mă iubesc și mă acceptă așa cum sunt.

Cu respect și dragoste,

Borsi Gyöngyi

POSTUL CRĂCIUNULUI

Suntem în timpul binecuvântat al Postului Crăciunului, când ne pregătim pentru marea sărbătoare a Nașterii Domnului. E postul nădejdiei și al bucuriei: Hristos se naște și renaște pentru fiecare dintre noi în parte.

În această perioadă, prin imnografia liturgică, Biserica ne descoperă înțelesurile teologice ale praznicului împărătesc al Nașterii Domnului. Cântările pe care le întâlnim la fiecare slujbă a Utreniei în perioada 21 noiembrie - 31 decembrie sunt celebrele catavassii dedicate Nașterii lui Hristos. Din ele aflăm profunzimea dogmatică a venirii în lume a Fiului lui Dumnezeu.

Încă de la sărbătoarea Intrării în biserică a Maicii Domnului, suntem anunțați prin aceste catavassii că „Hristos Se naște”, adică vine în lume Mesia vestit de proroci și așteptat de mii de ani de neamul omenesc. Cu alte cuvinte, creștinul este anunțat de Nașterea lui Hristos pentru a se pregăti cum se cuvine prin post și rugăciune pentru serbarea creștinească a Crăciunului.

Pregătirea duhovnicească a fiecăruia dintre noi pentru marele praznic a fost foarte bine stabilită în timp de Biserică, prin rugăciune, prin post, prin încercarea de a ne curăți nu doar trupește, ci și sufletește.

Creștinul de astăzi este familiarizat cu postul, el este informat de începerea lui la

buletinele de știri, pe rețelele de socializare, dar acest aspect este pur formal și mai ales îmbracă un conținut comercial. Biserica se întâlnește cu o cultură secularistă, izvorâtă de pe rafturile supermarketurilor care propune un alt înțeles al Crăciunului. Este vorba de acel „spirit al Crăciunului” care presupune doar o întâlnire în jurul bradului așteptând cadouri și pe Moș Crăciun. De aceea nu trebuie să uităm niciodată sensul duhovnicesc al sărbătorii și, așa cum spune Mântuitorul, „să căutăm mai întâi

Împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte se vor adăuga vouă”, deci toate celelalte mici bucurii pe care oamenii încearcă să le facă între ei se vor așeza în această dimensiune duhovnicească și se vor face bucurie, împlinire și „celui care dăruiește, și celui care primește”.

Postul Nașterii Domnului ne propune în fiecare an să redescoperim dimensiunea ascezei dublată de rugăciune și Taina Pocăinței. Sfântul Efrem Sirul, cugetând la acestea, a spus: „pocăința este un doctor bun, care aduce mângâiere și odihnă. Darul Pocăinței alină sufletul și povățuiește spre mântuire. Pocăința mângâie ca o mamă și spală sufletul ca o apă curățitoare”. După părinții filocalici, ea se face prin lacrimi, rugăciune și îndeosebi prin Taina Spovedaniei.

Mesajul este limpede și frumos. „Hristos se naște Măriți-L; Hristos din ceruri, întâmpinați-L; Hristos pe pământ înălțați-vă” întregesc atmosfera duhovnicească. De aceea, participarea creștinilor la Sf. Liturghie și la Sf. Maslu în această perioadă reprezintă adevăratul pelerinaj duhovnicesc.

Să ne rugăm și să cerem Bunului Dumnezeu să ne întărească pe calea anevoioasă a postului pentru a ajunge pregătiți duhovnicește în ziua de serbare a Crăciunului, când Fiul Său a venit în lume în peștera Betleemului pentru mântuirea noastră.

CONSERVAREA LOCALITĂȚII DE CE ESTE IMPORTANTĂ IMAGINEA UNEI LOCALITĂȚI?

Convenția UNESCO privind patrimoniul mondial definește un peisaj cultural ca fiind “situri care sunt rezultatul activității umane sau al unei combinații de activitate umană și natură, precum și zone, inclusiv situri arheologice, care au o valoare universală excepțională din punct de vedere istoric, estetic, etnologic sau antropologic”.

Consider că definiția de mai sus descrie cu exactitate valorile în funcție de care ar trebui protejat mediul natural și construit al unei localități sau regiuni, atunci când aceste valori sunt pe cale să se piardă.

În anul 2009, a fost lansat de către Consiliul Județean Harghita Programul de protecție a arhitecturii localității, cu scopul de a identifica și “inventaria” valorile arhitecturii din județ, de a proteja aceste obiecte de valoare și de a defini principiile de reglementare pe care se bazează planul de urbanism al așezării.

În 2009, în calitate de student arhitect, m-am implicat în acest program. În primul rând, sub îndrumarea biroului de arhitectură de la acea vreme, a trebuit să găsesc o metodologie pentru a studia așezările la acea vreme. Înainte de aceasta, se realizaseră studii cu studenți de la Universitatea de Tehnologie din Budapesta, care încercau să inventarieze valorile unei așezări în anumite localități selectate, dar nu existau principii generale de ridicare care ar fi fost valabile pentru toate localitățile.

Dezvoltarea metodologiei a fost rafinată în anii următori, deoarece diversitatea așezărilor a făcut necesară includerea în sondaj a unor elemente care nu fuseseră întâlnite până atunci. Am citat, de asemenea, interpretarea peisajului cultural din Convenția

foto1: Szigeti Vajk István

patrimoniului mondial UNESCO la începutul lucrării mele, deoarece aceasta descrie cu exactitate procesul de studiu pe care îl întreprindeam la acea vreme. Voi încerca să descriu pe scurt metodologia sondajului și să am o concluzie personală pe parcurs, iar apoi voi lăsa cititorului sarcina de a formula un răspuns la întrebarea pusă în titlu.

Există așezări cu caracteristici naturale deosebite în partea de est a Bazinului Carpatic, în Harghita și în județele din jur, dar cred că acest lucru este valabil pentru aproape toată România. Am început cercetarea fiecărei așezări prin colectarea de date, încercând să găsim toate informațiile valoroase despre așezare, uneori chiar aprofundând mitologia, deoarece ne-au condus la locurile care au fost importante în viața unei așezări sau care au devenit mai

târziu locuri de pelerinaj, și astfel la obiecte cu valoare arhitecturală, cum ar fi capele, clopotnițe, locuri de înmormântare, monumente comemorative etc. După procesarea datelor primite și pe baza informațiilor furnizate de autoritățile locale și de respondenți, a fost elaborat un calendar pentru cercetarea localității.

Programul poate fi împărțit în trei părți principale:

1. Cercetarea zonelor periferice ale localității
2. Cercetarea zonelor interioare ale localității
3. Anchetarea obiectelor de valoare

Cercetarea zonelor periferice ale localității

Prima etapă este inventarierea valorilor de la periferie. Pe baza datelor culese privind comuna și după o inspecție amănunțită a principalelor puncte periferice, a

fost necesară identificarea monumentelor sătești de valoare. Structura așezării și relația dintre mediul natural și cel construit au jucat un rol important în această determinare. Voi încerca să ilustrez prin exemple care ar putea fi exact aceste peisaje sătești valoroase. Exemplul de mai jos este luat din partea de nord a localității Cârța, unde terenul agricol de la marginea satului oferă un model, iar apoi structura așezării este clar definită: porțile sunt închise de un rând de hambare, formând un zid de protecție în spatele locuințelor din porți. În același timp, imaginea satului este definită de biserica fortificată și de curtea bisericii, precum și de cimitirul care înconjoară curtea bisericii, care este înconjurat de copaci mari de foioase. Partea de vest a satului este delimitată de zone agricole și împădurite. În cele din urmă, așezarea este delimitată de munții care înconjoară bazinul, în acest caz de lanțul muntos din vestul Harghitei, care reprezintă un element important al peisajului cultural. (foto 1)

Cercetarea zonelor interioare ale localității

În cadrul localității, trebuie cercetate și identificate, pe baza datelor disponibile și alte aspecte importante ale structurii așezărilor. În bazinul Ciucului (și nu numai), așezările sunt grupate în mai multe părți. Acest lucru era important din punct de vedere al protecției așezării, deoarece însemna că secțiunea satului dispunea de mecanisme de apărare umane și specifice pentru a face față în mod eficient invaziei tătarilor. Mai târziu, așezarea a fost împărțită în mai multe părți de-a lungul cursurilor de apă, în alte zone apropiate de apă sau din cauza poziției geografice. Istoria așezării conține foarte

foto2: Szigeti Vajk István

(continuare pe pagina 5)

(continuare de pe pagina 4)

puține informații despre modul în care au fost împărțite părțile așezării, ceea ce este interesant nu numai din punct de vedere arhitectural, ci și din punct de vedere economic, social și antropologic. Există multe exemple interesante de auto-organizare a părților satului, care ar merita un studiu separat. Aș dori să ilustrez aici cu un exemplu de rețea de încredere și autoorganizare care a existat în aceste grupuri sătești. Poate că era mai puțin tipic pentru satele secuiești, dar și aici se întâmplă să aibă un clopotar care era responsabil pentru aprovizionarea cu carne pe tot parcursul anului a familiilor care locuiau în sat, carne care era păstrată în podul bisericii, în acele vremuri, nu numai că în pod se afuma, dar acolo se păstrau și alimentele pe timpul iernii, și numai clopotarul avea cheia de la intrarea în pod. Un aspect important în evaluarea structurii așezării este analiza peisajelor stradale. Este important ca peisajele stradale uniforme să fie propuse pentru conservare, în care dispunerea porților de acces este similară, amplasarea obiectelor construite pe poartă este similară, iar peisajul stradal este astfel o imagine unitară. În același timp, un aspect important al peisajului stradal este mediul

natural, cu cursuri de apă sau caracteristici topografice care adaugă valoare și distincție satului. Fotografia redă cele prezentate. Fotografia a fost făcută în localitatea care face parte din punct de vedere administrativ din Ciucsângeorgiu, dar este și o localitate complet independentă. Pottyond are, de asemenea, o mică clopotniță (monument istoric), care este o caracteristică principală a peisajului stradal și un simbol al satului. Structura așezării este construită în vale, cu străzi mici în formă de panglică care mărginesc străzile principale. Fotografia atașată ilustrează, de asemenea, peisajul stradal, elementele naturale importante și structura arhaică a așezării. (foto 2)

Ancheta asupra obiectelor de valoare

În această fază a cercetării, obiectele valoroase din cadrul așezării vor fi cercetate în mod specific. Acestea sunt clădiri care poartă trăsăturile stilistice specifice, dar și biserici, capele, instituții publice, monumente comemorative, cruci de piatră etc. Se întocmește o fișă a acestor obiecte, care include un studiu arhitectural, o documentație fotografică detaliată și alte informații relevante despre clădire.

Ilustrația este un pridvor din Remetea, (foto3) unde în această parte a așezării funcționau mai multe mori de apă, dar odată cu colectivizarea majoritatea acestor structuri au dispărut, rămânând doar câteva în zonă. Prin urmare, este un obiect de o importanță deosebită pentru comună, deoarece reflectă identitatea acesteia și poartă caracteristicile arhitecturii a zonei, jucând în același timp un rol important în viața comunei, fiind o clădire monument istoric. În prezent, clădirea a fost salvată și este un bun exemplu de modul în care a devenit parte a vieții comunității, dar este, de asemenea, utilizată ca atracție turistică.

După cum am menționat la începutul acestui articol, 85 de localități din județul Harghita au efectuat o astfel de evaluare și au făcut astfel de propuneri arhitecturale, dar numai 35 de municipalități au reușit să includă aceste propuneri în planurile oficiale de zonare. Această rată de mai puțin de 40 la sută nu reflectă neapărat bine legitimitatea programului de conservare, dar cred că este totuși un mare pas înainte la nivel național. Cred că este important ca procesele începute atunci să continue, astfel încât localitățile să poată păstra bunurile construite și naturale pe

care le-am moștenit și să fie buni administratori ai acestora, așa cum au fost predecesorii noștri. Din nefericire, globalizarea a lovit deja puternic aceste localități și, în calitate de profesioniști, constatăm că există multe schimbări, dar nu în direcția cea bună. Multe localități au aceste studii, iar acestea trebuie validate. Nu cred că se poate sublinia îndeajuns cât de mult sunt apeluri de ultimă oră, deoarece localitățile trec printr-o astfel de transformare, mare parte din ea fiind deja ireversibilă. Dacă aceste schimbări au loc, iar procesul este lăsat în afara controlului profesioniștilor, consecințele ar putea duce la depopularea unor așezări sau, dimpotrivă, la urbanizare, până când acestea vor deveni periferia unei metropole din jur.

Este clar că dezvoltarea va avea loc cu siguranță, nu poate și nu trebuie evitată, dar alegerea direcției impactului ar fi o sarcină importantă pentru societatea actuală. Moștenirea noastră construită este atât de fragilă încât una sau două schimbări ar putea remodela complet aceste peisaje de care suntem acum foarte mândri, așa că, așa cum tocmai am subliniat, trebuie să fim buni administratori, cu toții, fără excepție.

foto3: Szigeti Vajk István

foto4: Szigeti Vajk István

Și voi încheia cu un bun exemplu. Când vorbesc despre progres, mă refer la ceva similar. Atunci când vechiul este păstrat, iar noul îl respectă. Atunci când vedem vechiul ca fiind valoarea pe care am moștenit-o, îl gândim înainte, până în prezent, iar noul este creat într-un mod care nu concurează cu vechiul, este în armonie cu el. Exemplul meu este o verandă care a fost renovată. Proprietarul pridvorului a angajat un arhitect (Péter Dénes) pentru a-i păstra valorile. Nevoile sale de spațiu au crescut și a decis să o mărească păstrând contactul cu curtea, cu viața și respectând vechiul. Iată de ce trebuie să încredințăm sarcina de a ne păstra și de a ne îngriji patrimoniul unor buni profesioniști.

ROMAQUA GROUP SA. ÎN CIFRE ȘI FAPTE

An jubiliar pentru ROMAQUA GROUP SA. 25 de ani de la crearea firmei. În cele ce urmează încercăm să facem un rezumat despre evenimentele majore structurate pe ani.

1998 era anul când Regina Apelor Minerale s-a asociat cu COMCHIM București.

În 1999 au licitat Calea Ferată Îngustă și materialele anexe. La București au construit o fabrică de preform. Producția era de 133.437.964 litri, din care un milion de l. erau pentru export. Apa de Borsec a ajuns și în Taiwan.

Din anul 2000 au început investițiile. Au modernizat producția: mașini BLOMAX de producție germană pentru suflat PET, mașini de umplut și dopuire, mașini de etichetare cu 3 etichete, mașini de format baxuri, mașini de aplicat mânere și utilaje de paletizare. Au constituit 2 societăți noi: ROMPAK pentru confecționarea paleților noi și ROMSERV pentru diferite servicii. Au obținut certificatul internațional ISO 9001. De la Consiliul local au licitat teren pentru construirea unei fabrici de îmbuteliere apă plată. Au obținut aviz de mediu pentru reamenajarea unei hale existente pentru sticle și amenajarea unei hale pentru PET. Au dezafectat aducțiunea aeriană estacadă și au realizat conducta subterană de aducțiune a apei de la forajul nr. 4.

În 2001 au inaugurat o nouă capacitate de producție în Borsecul de Sus. Au procurat utilaje noi KRUPP și KRONES de fabricație germană. Apa din Borsec este exportată în 10 țări. În topul firmelor pe județului Harghita s-au clasat pe locul 2.

În 2002 la București au realizat a 3-a secție de preform PET. Au obținut autorizație de mediu pentru restaurantul APE-MIN (Tropicana) și pentru prelucrarea lemnului și confecționarea de paleți pe str. Topliței. La fel și pentru Hotelul Sport. Au cerut autorizație pentru lucrările de aducțiune subterană a apei potabilă de la forajul nr. 5.

În 2003 au modernizat fabrica de la Stânceni (linie de sticlă și de PET). La Târgul de la Moscova au obținut aur pentru apa plată și argint pentru apa carbogazoasă. Au obținut autorizație de funcționare pentru stațiile de captare și pentru stația de epurare.

2004. An de glorie. În Berkeley Springs din SUA apa îmbuteliată în PET a obținut medalia de aur. La nivel național firma a

foto: facebook.com/Borsec.ReginaApeleMinerale

venit pe locul 3 după Dacia și TVR.

În 2005 ROMAQUA GROUP SA. a concesionat pe 20 de ani serviciile publice de alimentarea cu apă potabilă și canalizare a localității Borsec. Produc 40 de sortimente de produse și a devenit primul îmbuteliator în România. Exportă în patru continente.

În 2006 au inaugurat o nouă linie de producție în valoare de 5 milioane euro. Au o pondere de 35% din piața națională. Exportă în 18 țări.

În 2007 au obținut medalia de aur la Târgul Internațional de la Bruxelles pentru Brifcor și pentru Giusto Natura vișine fără dioxid de carbon. Au achiziționat acțiunile de la AVAS. Fabrica din Stânceni are o capacitate de 8000 de flacoane PET de 2 l. Lucrează 113 persoane. Exportul ajunge în 22 țări.

În 2008 au inaugurat noua fabrică de producție în Borsecul de Jos. La Sebeș Alba se fabrică berea Albacher.

Anul 2009 a marcat obținerea acordului de mediu pentru amplasarea conductei subterane de la Forajul nr. 10. Producția a ajuns la 1,2-1,7 milioane litri în 24 de ore. 10% se exportă. Numărul angajaților a ajuns la 800.

În 2010 la București s-a ambalat Cafeaua Metropolitan, dar au produse cum ar fi: AQUATIQUE, Quick Cola, Lămâița, Giusto Elektrik - băutură energizantă.

În 2011 ROMAQUA GROUP SA a devenit cel mai puternic brand din România. A devenit manager al Ariei Naționale Scaunul Rotund. La Sebeș Alba au lansat fabricarea berii Dorfer. La Borsec au început reconstrucția acoperișului la Hotelul Sport.

În 2012 Dr. ing. Adrian FERU director Cercetare-Dezvoltare SNAM SA a elaborat Ghidul apelor minerale naturale, o lucrare

valoroasă, care umple un gol în literatura de specialitate. Se face reclamă pentru AQUATIQUE-apă minerală naturală plată oligomineralizată.

În anul 2013 s-a predat noua stație de epurare. S-a lansat proiectul "Asigurarea Manageriatului sitului NATURA 2000 Toplița-Scaunul Rotund". Au obținut autorizația de mediu pentru exploatarea experimentală la Fața Bâtcii Borsec.

SC. ROMAQUA PREST în anul 2014 a cerut autorizație de mediu pentru stația de epurare, iar în 16.01. 2015 s-a aprobat Planul Managerial integrat al sitului Natura 2000 Toplița-Scaunul Rotund.

În 2016 UATC Remetea prin instanță cere înapoi suprafața de 56,429 m2 teren cumpărat în 2015.

În 2017 brandul de apă AQUATIQUE crește cu 50% (65 milioane l). Din cifra de afaceri doar 1,5% merge la export (doar pentru imagine).

În 2018 cifra de afaceri era 823 milioane lei, în creștere cu 13% față de anul trecut. Numărul angajaților a ajuns la 2200 persoane.

În 2019 N. Bădălău ministrul economiei a vizitat fabrica de îmbuteliere din Borsec. Au primit 57,8 milioane lei de la stat pentru investiție. Se vor crea 106 noi locuri de muncă. Au obținut aviz pentru exploatarea apei minerale naturale în perimetrul Valea Cupelor-Borsec.

În anul 2020 marca Borsec în Marea Britanie a fost desemnat superbrand. Au obținut acord de mediu pentru lucrările de exploatare pentru apa minerală în perimetrul Valea Vinișoarei.

În 2021 ROMAQUA GROUP SA deține 7 fabrici: 2 la Borsec, 1 la Stânceni, 1 la Bușteni, 1 la Sebeș și 2 la București (preform și tipografie).

În 2022 cifra de afaceri a ajuns la 948.265.532,00 RON, cu un profit de 49.295.548,00 RON. O creștere de 8,58% față de anul anterior.

În 2023 "a devenit cel mai mare business antreprenorial din industria băuturilor răcoritoare, cu afaceri de aproximativ un miliard lei" conform Ziarului Financiar din 1.11.2023.

Felicitări pentru succesele obținute în acești 25 de ani de activitate. Brandul să rămână în continuare liderul pieței apelor minerale din țară! Vă dorim mult succes și în continuare!

Farkas Aladár

ISTORIA BORSECULUI

PRIN PRISMA ZIARULUI INFORMAȚIA HARGHITEI DIN ANUL 1982

La conducerea orașului s-au aflat Vasile **Moșneag** primar și **Kurkó Árpád** viceprimar, **Szabó Edit** și **Farkas A.** viceprimari onorifici. S-au continuat lucrările de aducțiune a apei potabile de la Bistricioara la Borsec, dar lucrările au mers anevoios, precum și construirea de noi apartamente. Doar 16 apartamente au fost date în folosință. La parterul lor au inaugurat un magazin nou de 200 m²: de confecții, tricotate, țesături, articole electrice și metalo-chimice. Locuitorii orașului au gospodării proprii, unde cresc păsări și porci, cultivă legume și zarzavaturi. Prin sera de flori a primăriei primesc și răsaduri. Unii fac și folii pentru producerea de legume timpurii. Crescătorii de animale contractează carnea și laptele la stat.

I.B.C. a continuat reabilitarea și modernizarea vilelor, o mie de locuri de confort 3 au fost ridicate la confort 2. Au lucrat la reparația capitală a Pavilionului Central. Au înființat un atelier de plăpumărie, unde au refăcut plăpumile vechi. Agenția de turism cu 3 angajate și două autobuze au organizat excursii județene și interjudețene. Casa de Cultură a organizat drumeții pentru cunoașterea stațiunii și a împrejurimi-

lor. Spectacolele săptămânale au fost asigurate pe de o parte de formațiile proprii, iar pe de alte parte de formații profesioniste din țară. Profesorul Liviu **Boar** a ținut o serie de expuneri despre istoria apelor minerale și a stațiunii.

Fabrica Apemin are probleme cu aprovizionarea cu sticle și navete, având nevoie de vagoane izoterme. Spargerile sunt la ordinea zilei. Greu fac față cerințelor.

Cariera de travertin s-a confruntat în continuare de o delăsare din partea conducerii de la București (Întreprinderea "Marmură"). Stocurile de deșeuri stau grămezi și nu sunt valorificate (circa 500.000 tone).

Atelierul Borsec al I.P.I.C.C.F. lucrează cu randament sporit. Praful de calciu are o concentrație de calciu de 95%.

La secția de Drumuri și Poduri din Borsec lucrează familia de ingineri **Brocea** și muncitorii subordonați.

Activitățile sportive-turistice: echipa de fotbal **Făgetul** Borsec a fost exclusă din campionatul județean. Antrenorul **Molnár Ștefan** și jucătorii **Bernád** și **Szőcs** s-au transferat la *Mureșul* Toplița, de divizia C. Consiliul Județean al Sindicatelor la Borsec

a organizat "Ștafeta Munților" pe un traseu de 30 km. **Szőcs Gábor** s-a clasat pe locul 2. la Gheorgheni, la concursul de schi alpin organizat în cadrul *Festivalului sportiv de iarnă*, **Siklódi Ladislau** a participat la concursul republican de șah prin corespondență, unde s-a clasat pe locul 8 din 127 de concurenți. Echipa de handbal al școlii a participat la Ciurmani la "Cupa Délhegy", iar membrii cercului *Prietenii Pompierilor* au participat la concursul organizat pentru ei. Un grup de elevi a participat la expediția pionierească "Cutezătorii" în Munții Călimani. S-au organizat și în anul acesta *Serbările Zăpezii*, care se bucură de o participare bună atât din partea sportivilor, cât și din partea spectatorilor (ziarul din 1.03. descrie cu lux de amănunte programul și atmosfera acestei acțiuni). Tineretul din oraș a organizat un *Carnaval al Tineretului* în Clubul lor.

Corespondenții erau prof. Carmen **Fărcașiu**, **Farkas Aladár** și eleva Vali **Popescu**, din clasa a VI-a, iar fotografiile apărute în ziar au fost făcute de Al. **Szakács** fotograf al ziarului Informația Harghitei.

Farkas Aladár

POVEȘTI DIN TRECUT

Dacă mergeți de la Budapesta la Borsec, trebuie să treceți și prin Toplița. Este o localitate mare, a cărei principală atracție este că nu are și nu va avea niciodată un teatru, dar are câteva mori cu aburi - folosite pentru energie hidroelectrică. Are, în plus, un "Restaurant Mare", care este de fapt prea mic, dar camerele sale de oaspeți sunt pictate într-un albastru atât de frumos încât te poți imagina sub cerul primăvărat al orașului Napoli. Fiecare cameră ar putea fi un spa climatic!

De la Budapesta, ca să ajungem la Borsec, luăm trenul până la Reghin. Dincolo de Toplița, însă, călătoria este dulce: urcăm pe trecători moderate de serpentine magnifice până în vârful accidentat al muntelui care izolează cu grijă Borsecul de zgomotul lumii, iar acest drum luminat de lună este atât de încântător, încât cazi într-o vrajă dulce, de miere, în timp ce privești peste tărâmul maiestuos și sum-

Jakab-villa.

bru al pinilor întunecați. Aș putea să privesc această panoramă pentru tot restul vieții mele! Deși, în general, nu-mi place lumea coniferelor. Ajungem curând la Borsec, stațiunea se află într-o câmpie largă de vale înconjurată de păduri dese de pini. Chiar și de la distanță, se poate vedea că este vor-

ba de o stațiune de mari dimensiuni. Vilele sale elegante te cheamă de la îndepărtare. Te simți ca și cum ai fi în aerul unei lumi mai sofisticate. Aleea principală e bine întreținută, cu stâlpi de iluminat pe ambele părți. Vile cu balcoane, magazine, bazaruri, restaurante. Fâșii albe și sinuoase de trotuare bine lucrate, care, pe ici, pe colo, pătrund în desișul liniștit al pinilor. În restaurantul său principal, Speranța, viața este agitată și mondenă; restaurantul său vast este o gură de aer în aglomerație, în timp ce restauratorul Albert Rosenfeld se plimbă prin mulțime cu blândețe și atenție, veghind asupra serviciului punctual, care este efectuat cu sârguință de chelneri în șorțuri negre. Există o sală de lectură cu o gamă largă de ziare. Există un pian și o sală de jocuri, precum și o sală de curs destul de mare, unde în prezent compania de teatru a lui Péter Deák dă spectacole.

(continuare pe pagina 8.)

(continuare de pe pagina 7.)

Este adevărat că aceste din urmă încăperi se află într-o clădire veche, fără ornamente la parter, iar mobilierul este foarte burghez, dar mi s-a spus că vor fi îmbunătățite în viitorul apropiat. Acest lucru este la fel de dorit ca și separarea, anul viitor, a conducerii magazinului de apă și a băilor, deoarece acest lucru va lăsa, în mod natural, mai multă povară asupra magazinului de apă decât asupra turismului. În ceea ce privește prețurile, nu este nimic de reproșat: pentru trei sute de forinți, o familie de două persoane poate trăi într-un mod domnesc timp de patru săptămâni, incluzând cazarea și toate celelalte.

De altfel, atracția Borsecului nu este atât aspectul său, cât aerul bun și apele splendide, care sunt aproape fără rival pentru băut și îmbăiere. Ici și colo, apele sale puternic carbogazoase și feruginoase izvorăsc din abundență din pământ. Iar mobilierul băilor este complet modern din toate punctele de vedere. Oricine poate avea încredere în baia cu apă rece, iar băile sale cu oglinzi sunt ceva ce nu vei uita niciodată după ce ai făcut baie în ele. Faimoasa "Lobogo" cu valurile sale reci și pătrunzătoare, poate vindeca atât de multe boli. Enumerăm vizitatori ai Borsecului: un librar, cu cele două fiice ale sale, Dr. Károly Heinrich, profesor, și familia sa, Dr. Győző Concha, profesor universitar, și familia sa, Ödön Jakab și soția sa, Alajos Follmann, profesor maghiar regal, și soția sa, sunt toți aici în vacanță. Follmann și soția sa, Dr.

Rezső Nagy, Dr. Ágost Félegyházi, István Juhász, Gyula Kovács, ministrul de finanțe și soția sa, János Gundel, Béla Inkei, geolog, Dr. Aladár Szávai, Dr. Jenő Farkas, etc. Din alte localități sunt: deputatul Géza Makfalvai (Kaposvár), János Csik și familia sa (Arad), văduva József Réthy (Kézdi-Vásárhely), Viktor Cseh și soția sa (Nyújtód), Gyula Szacsvai (Kézdivásárhely), Pál Elekes, consilier al regelui în Parlamentul Ungariei, Pál Elekes (Kézdivásárhely), Pál Szacsvai (Kézdivásárhely), János Lázár (Tölgyes), Menyhért Lázár și familia sa (Gyergyószentmiklós), Gyula Koncz și soția sa (Déva), Dr. Sándor Veres, Onor. Zsigmond Bán și soția sa (Makó), Bálint Nagy și soția sa (Debrecen), Dr. Wettenstein și soția sa (Gergyóalfalu), Kálmán Bágyi și Ákos Kassai (Székelyudvarhely), István Siklódi (Brașov), Vinczéné Smidt și fiica sa (București), Gyula Holczer (Târgu Mureș), Cs. Aș vrea să menționez și faptul că aici a stat câteva zile bătrânul unchi Samuel Brassai (polihistorul Transilvaniei), care, deși este un copil al secolului trecut (născut în 1797), încă mai umblă prin lume în toată prospețimea puterii sale fizice și spirituale.

Ödön Jakab

FÖVÁROSI LAPOK,
XXXII. vol. nr. 197 Duminică, 21 iulie 1895.

Traducere după: Pethő Csongor

ȘAH CU VODĂ COSTEL

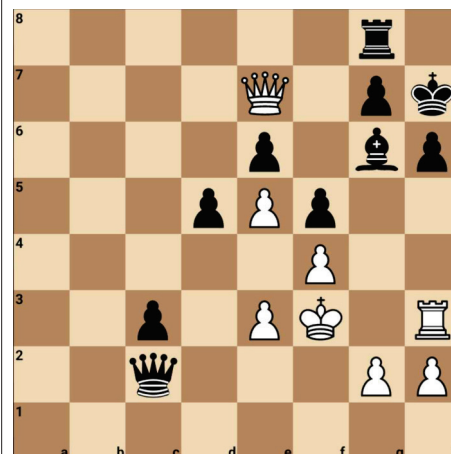

Diagrama din luna octombrie

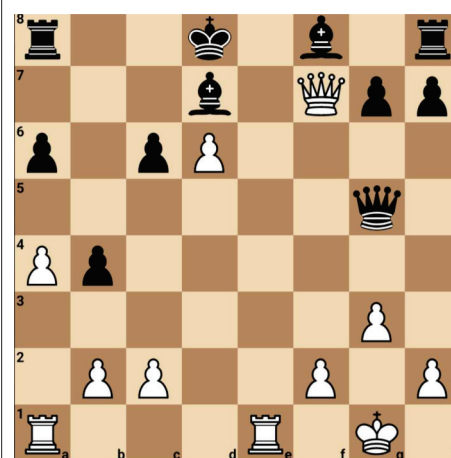
Vă prezentăm rezolvarea diagramei de șah din ziarul local Izvoarele din luna octombrie 2023.

1Txh6+!!-Rxh6 2
Dg5+-Rh7
3Dh4+-Nh5+
4Dxh5#

Rezolvare: Vodă Costel

Vă prezentăm o nouă diagramă de șah și pasionații de șah sunt rugați să ne dea soluțiile pentru rezolvarea problemei (la Centrul Național de Informare și Promovare Turistică din Borsec sau prin email la adresa: turism.borsec@gmail.com).

*Turn=T / Cal=C / Nebun=N / Damă=D Rege=R
Pionii nu se însemnează doar câmpul unde mută!!!

Albul la mutare. Mat în 2 mutări!

INFORMAȚII DE STARE CIVILĂ

DECESE

Ambrus Margareta
11.06.1933-27.11.2023
Rutter István
19.07.1944-17.11.2023
Molnár Péter
26.09.1950-25.09.2023
Fazakas Ferenc
16.02.1959-13.11.2023

COLECTAREA SELECTIVĂ A DEȘEURILOR
DIN POARTĂ
Luni 18 decembrie 2023
Luni 15 ianuarie 2024

CENTRUL NAȚIONAL DE INFORMARE
ȘI PROMOVARE TURISTICĂ

Borsec - Borszék str. Carpați, 86/A, Jud. Harghita
Telefon/Fax: +40 266 337 522, Mobil: +40 722 676 635
e-mail: turism.borsec@gmail.com, web: www.statuineborsec.ro
f - CNIPT BORSEC INFO

PRIMĂRIA ORAȘULUI BORSEC

ISSN 2601 - 1018

Redactori: Nicolae Ciupudean, Daniela Hangan, Vodă Costel, Rédei Botond, Fazakas Emese, Farkas Aladár,

Bordanciu Dănuț, Julianna Bordanciu, Szöcs Noémi

Tehnoredactare: sc artmobil - group srl

Tipografia: F&F INTERNATIONAL - Gheorgheni